

Ред. број 3 Дизајнирање на одржливи производи и услуги

| Прилог бр.3 |                                                                                | Предметна програма од втор циклус на студии                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |      |          |     |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------|-----|
| 1.          | Наслов на наставниот предмет                                                   | Дизајнирање на одржливи производи и услуги                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |      |          |     |
| 2.          | Код                                                                            | БАС-21ДОПУ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |      |          |     |
| 3.          | Студиска програма                                                              | Стратегиски менаџмент за одржлив развој                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |      |          |     |
| 4.          | Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел) | Бизнис академија Смилевски – БАС, Скопје                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |      |          |     |
| 5.          | Степен (прв, втор, трет циклус)                                                | Втор циклус                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |      |          |     |
| 6.          | Академска година / семестар                                                    | Година                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | прва | Семестар | прв |
| 7.          | Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити                             | 6 ЕКТС                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |          |     |
| 8.          | Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)        | Проф. д-р Тони Соклевски (одговорен наставник)<br>Виш пред. м-р Иван Ѓорѓиевски                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |      |          |     |
| 9.          | Јазик на кој се изведува наставата                                             | Македонски јазик                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |      |          |     |
| 10.         | Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот                        | нема                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |      |          |     |
| 11.         | Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:             | <p><b>Цели на предметната програма:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Запознавање со концептите на одржливост во дизајнот.</li> <li>Разбирање на еколошките, социјалните и економските аспекти на одржливиот дизајн.</li> <li>Познавање на етичките принципи при создавање на производи кои минимизираат негативен влијание врз животната средина.</li> <li>Учество во избор на материјали кои имаат минимален еколошки отпечаток и можат да се рециклираат или повторно користат.</li> <li>Познавање на новите технологии кои ја поддржуваат енергијата и ресурсната ефикасност, како и користење на обновливи извори на енергија.</li> <li>Проценка на влијанието на производот во текот на целиот негов животен циклус, од добивање на сировини, преку производство, употреба, и крајна рециклажа или депонија.</li> <li>Разбирање на концептот на „циркуларна економија“ и како да се создадат производи кои се дизајнирани за долгорочно користење и понатамошно рециклирање.</li> <li>Развивање на креативни и иновативни решенија кои не само што се естетски привлечни, туку и функционални и еколошки одговорни.</li> <li>Развивање на вештини за планирање, извршување и управување со проекти за дизајнирање на одржливи производи.</li> </ul> <p><b>Резултати од учењето:</b><br/>По успешното завршување на предметот, студентите ќе бидат способни да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Да создаваат производи кои не само што ќе бидат конкурентни на пазарот, туку и ќе придонесат за заштита на животната средина и општеството.</li> <li>Да ги анализираат и применуваат принципите на</li> </ul> |      |          |     |

|     |                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                               | <p>циркуларна економија во деловни процеси.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Да донесуваат етички и еколошки одлуки за одржливи производи и услуги.</li> <li>• Да вршат проценка на економската изводливост и еколошката ефективност на предложените дизајни.</li> <li>• Да ги комуницираат предностите на одржливите производи кон различни заинтересирани страни, вклучително и потрошувачи, компании и власти.</li> <li>• Да воведуваат нови практики и идеи кои го намалуваат потрошувачкото влијание и ги зголемуваат потенцијалите за реупотреба.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 12. | Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје | <p><b>ПОГЛАВЈЕ 1: ВОВЕД ВО ОДРЖЛИВ ДИЗАЈН НА ПРОИЗВОДИ</b></p> <p>1.1. Преглед на принципите и важноста на одржлив дизајн на производи</p> <p>1.2. Дефинирање на одржливиот дизајн на производот и неговото значење во модерната ера.</p> <p>1.3. Еколошките, социјалните и економските импликации на неодржливиот дизајн на производот</p> <p>1.4. Клучните принципи на одржлив дизајн на производи, вклучително и намалување, повторна употреба и рециклирање.</p> <p>1.5. Улогата на одржлив дизајн на производи во намалувањето на отпадот и зачувувањето на природните ресурси</p> <p>1.6. Важноста на одржливиот дизајн на производот во постигнувањето на целите за одржлив развој на Обединетите нации (SDG)</p> <p>1.7. Концептот на кружна економија и нејзината врска со одржлив дизајн на производи</p> <p>1.8. Придобивките од одржливиот дизајн на производи, вклучително и заштеда на трошоците, подобрена репутација на брендот и зголемена лојалност на клиентите</p> <p>1.9. Предизвици и бариери за спроведување на одржливи практики за дизајн на производи во организации</p> <p><i>Резултати од учење:</i><br/>Студентите ќе ги разбираат принципите за одрлив развој на производите и услугите преку вградување на еколошките, социјалните и економските импликации на дизајнот на производот. Посебно ќе знаат да ги надминуваат бариерите и искористат предизвиците за спроведување на одржливи практики за дизајн на производи и услуги.</p> <p><b>ПОГЛАВЈЕ 2: ЦИКЛУС НА ЖИВОТНИОТ ВЕК ВО ОДРЖЛИВ ДИЗАЈН НА ПРОИЗВОДИ</b></p> <p>2.1. Можности за иновации за одржлив дизајн на производи во разни индустрии</p> <p>2.2. Потенцијал за одржлив дизајн на производи-поттикнување на растот на бизнисот и конкурентноста.</p> <p>2.3. Фаза на избор на материјали</p> <p>2.4. Производствена фаза</p> <p>2.5. Фаза на транспорт</p> <p>2.6. Фаза на употреба</p> <p>2.7. Фаза на крај на животниот век</p> <p><i>Резултати од учење:</i></p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p><i>Студентите ќе ги користат методите за анализа на сите етапи од животниот циклус на производот, со цел да се идентификуваат можностите за намалување на еколошкиот отпечаток и оптимизација на ресурсите. При тоа ќе знаат да ги искористат можностите за иновации за одржлив дизајн на производи во разни индустрии.</i></p> <p><b>ПОГЛАВЈЕ 3: АЛАТКИ И МЕТОДИ ЗА ОДРЖЛИВ ДИЗАЈН</b></p> <p>3.1. Оценка на животниот циклус<br/>3.2. Екодизајн<br/>3.3. Принцип на дизајнирање за поправка<br/>3.4 Принцип на дизајнирање за рециклирање<br/>3.5. Енергетска ефикасност<br/>3.6. Метод на минимизирање на отпад</p> <p><i>Резултати од учење:</i><br/><i>Студентите ќе можат да ги употребуваат алатките и методите за одржлив дизајн користејќи ги екодизајнот, енергетската ефикасност и минимизирањето на отпадот. Студентите ќе можат да дадат оценка на животниот циклус на разни видови на одржливи производи и услуги и со тоа да ја подобрат конкурентноста на организациите.</i></p> <p><b>ПОГЛАВЈЕ 4: КЛУЧНИ ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ ВО ОДРЖЛИВИОТ ДИЗАЈН НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ</b></p> <p>4.1. Дизајнери и инженери<br/>4.2. Производители и добавувачи на материјали<br/>4.3. Потрошувачи<br/>4.4. Владини и регулаторни тела<br/>4.5. Активисти и невладини организации<br/>4.6. Партнери во синџирот на снабдување<br/>4.7. Инвеститори и акционери<br/>4.8. Академски и истражувачки институции</p> <p><i>Резултати од учење:</i><br/><i>Студентите ќе знаат да градат мрежа на сите клучни засегнати страни во одржливиот развој на производи и услуги со цел да се вклучат во дизајнирањето и долгорочно да знаат да креираат креативни и иновативни решенија кои не само што се естетски привлечни, туку и функционални и еколошки одговорни.</i></p> <p><b>ПОГЛАВЈЕ 5: ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ОПЕРАТИВНИ СТРАТЕГИИ ЗА АНГАЖИРАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ</b></p> <p>5.1 Комуникација и транспарентност<br/>5.2 Соработка и партнерства<br/>5.3 Образование и обука<br/>5.4 Вклучување на потрошувачите во процесот на дизајн</p> <p><i>Резултати од учење:</i><br/><i>Студентите ќе применуваат оперативни стратегии за ангажирање на засегнатите страни и ќе умеат да ги анализираат предностите и предизвиците преку соработка, транспарентност и постојано подигнување на свеста. Со тоа, студентите во компаниите во кои работат ќе можат да ги создадат производите кои ќе имаат долгогодишен позитивен ефект врз животната средина и општеството.</i></p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     |               |
|-----|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------|
| 13  | Заемна поврзаност на предметите                            | нема                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                     |               |
| 14. | Детален опис на наставните и работните методи за предметот | <p>Наставата се реализира преку комбинација на интерактивни предавања, практични вежби, студии на случај и индивидуална и групна работа, со цел да се овозможи сеопфатно разбирање на современите концепти и практики</p> <p>Предавањата се организираат во форма на интерактивна настава каде што студентите се активно вклучени преку дискусии, прашања и мултимедијални презентации. Овој метод овозможува стекнување на теоретски знаења, но и нивна примена преку анализа на актуелни предизвици во областа.</p> <p>Практичните вежби имаат за цел да ги зајакнат компетенциите на студентите преку симулации, решавање на конкретни задачи и примена на концептите во реални работни сценарија. Преку индивидуални и тимски активности, студентите развиваат аналитички и истражувачки способности, како и практични вештини за подобрување на конкурентноста на компаниите од каде доаѓаат.</p> <p>Студиите на случај се користат како алатка за подобро разбирање на менаџерските предизвици во реалниот сектор. Преку анализирање на конкретни примери од деловната пракса, студентите развиваат критичко размислување и учат како да ги применат стекнатите знаења за идентификување и решавање на проблемите во областа на одржливиот развој.</p> <p>Индивидуалната и групната работа се важен дел од наставниот процес, бидејќи поттикнуваат активно учење, соработка и комуникациски вештини. Студентите имаат можност да работат на самостојни истражувања, како и да презентираат решенија за конкретни предизвици</p> <p>Со примена на овие наставни и работни методи, студентите се стекнуваат со применливо знаење, критичко размислување и практични вештини потребни за одржливиот развој преку дизајнирање на одржливи производи и услуги.</p> |                                                                     |               |
| 15. | Вкупен расположив фонд на време                            | 162 часа                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                     |               |
| 16. | Форми на наставните активности                             | 16.1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Предавања- теоретска настава. часови                                | 30            |
|     |                                                            | 16.2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови | 30            |
|     |                                                            | 16.3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Пракса: часови                                                      | /             |
| 17. | Други форми на активности                                  | 17.1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Проектни задачи: часови                                             | 15            |
|     |                                                            | 17.2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Самостојни задачи: часови                                           | 45            |
|     |                                                            | 17.3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Домашно учење - задачи                                              | 42            |
| 18  | Услови за потпис                                           | Реализирани активности од точка 16 и 17.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                     |               |
| 19  | Начин на оценување                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     |               |
|     | 19.1.                                                      | Присуство и активност                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                     | 30            |
|     | 19.2.                                                      | Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                     | 20            |
|     | 19.3.                                                      | Завршен испит: бодови                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                     | 50            |
| 20  | Критериуми за оценување (бодови/ оценка)                   | до 50 бода                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                     | 5 (пет) (F)   |
|     |                                                            | 51 x до 60 бода                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     | 6 (шест) (E)  |
|     |                                                            | 61 x до 70 бода                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     | 7 (седум) (D) |
|     |                                                            | од 71 до 80 бода                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                     | 8 (осум) (C)  |

|     |                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                    |                                                                                        |                                                |        |
|-----|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|--------|
|     |                                             | од 81 до 90 бода                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 9 (девет) (B)                                      |                                                                                        |                                                |        |
|     |                                             | од 91 до 100 бода                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 10 (десет) (A)                                     |                                                                                        |                                                |        |
| 21. | Метод на следење на квалитетот на наставата | <ul style="list-style-type: none"><li>Евалвации од студентите: Редовно спроведување на евалвации за оценување на наставниот процес, со фокус на содржината на предметот, методите на предавање, комуникацијата со студентите и јасноста на наставниот материјал.</li><li>Самоевалвација на наставниците: Наставниците вршат самооценка на своето предавање, оценувајќи ги своите методи на наставата, нивната ефективност и областите за подобрување.</li><li>Набљудување на наставата: Редовно набљудување на часовите од страна на колеги или менаџери за квалитет, со цел да се оценат методите на предавање и интеракцијата со студентите.</li><li>Постигнување на образовни цели и резултати: Анализа на академските резултати на студентите, како и нивните вештини и способности што ги стекнале, во контекст на учењето.</li><li>Меѓународни акредитации и стандарди: Применување на меѓународни стандарди за квалитет во образованието и вршење на редовни проверки преку акредитации и оценки од надлежни институции</li></ul> |                                                    |                                                                                        |                                                |        |
| 22. | Литература                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                    |                                                                                        |                                                |        |
|     | 22.1.                                       | Задолжителна литература                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                    |                                                                                        |                                                |        |
|     |                                             | Ред. број                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Автор                                              | Наслов                                                                                 | Издавач                                        | Година |
|     |                                             | 1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Соклевски Т.                                       | Дизајнирање на одржливи производи и услуги (компендиум)                                | Бизнис академија Смилевски - БАС               | 2024   |
|     |                                             | 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Bert van der Zwaan, Margo Smits и Danielle de Haan | Circular Design for Sustainable Innovation                                             | Routledge                                      | 2020   |
|     |                                             | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Tensie Whelan и Carly Fink                         | The Business Guide to Sustainability: Practical Strategies and Tools for Organizations | Stanford University Press Stanford, California | 2016   |
|     | 22.2.                                       | Дополнителна литература                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                    |                                                                                        |                                                |        |
|     |                                             | Ред. број                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Автор                                              | Наслов                                                                                 | Издавач                                        | Година |

|  |  |    |                                       |                                                   |                           |      |
|--|--|----|---------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------|------|
|  |  | 1. | William McDonough и Michael Braungart | Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things | North Point Press         | 2021 |
|  |  | 2. | Andrew H. Hoffman                     | How Culture Shapes the Climate Change Debate      | Stanford University Press | 2019 |